



Vreme: 09.07.2026 16:35

Medij: nin.rs

Link: <https://www.nin.rs/svet/vesti/117934/italija-trazi-ublazavanje-zelenih-pravila-u-budzetu-eu-od-dva->

Autori: NIN

Teme: Evropska komisija

Naslov: Meloni otvara novi front u EU: Italija traži slabljenje zelene agende, upozorava na udar na industriju

3698



Rim upozorava da bi stroži ekološki uslovi mogli da ugroze industriju, investicije i konkurentnost Evropske unije.

Italija predvodi inicijativu za ublažavanje ekoloških pravila u narednom višegodišnjem budžetu Evropske unije vrednom oko dva biliona evra, čime se otvara novi spor među državama članicama uoči pregovora o finansijskom okviru za period od 2028. do 2034. godine. Vlada premijerke Đorđe Meloni protivi se planovima Evropske komisije da se princip "Ne nanosi značajnu štetu" (Do No Significant Harm - DNSH) primenjuje na gotovo celokupnu potrošnju iz budućeg budžeta EU. Rim smatra da bi takav pristup mogao da uskrati finansiranje čitavim privrednim sektorima, posebno teškoj industriji i velikim infrastrukturnim projektima, uz negativne posledice po zapošljavanje i konkurentnost evropske privrede. Obraćajući se italijanskom parlamentu u junu, Meloni je poručila da Evropa ne sme sama sebi da postane prepreka u trenutku kada Sjedinjene Američke Države i Kina izdvajaju milijarde za jačanje sopstvene industrije i konkurentnosti. Kako prenosi Politico, Italija namerava da tokom pregovora dodatno oslabi predložena pravila, a nezadovoljstvo je pokazala i prošlog meseca kada je bila uzdržana prilikom glasanja o širem tekstu koji uključuje princip DNSH. Prema navodima diplomata upoznatih sa razgovorima, Rim planira da ovo pitanje ponovo otvori na jesen, kada države članice budu razmatrale smernice Evropske komisije. Evropska komisija je u međuvremenu pokušala da ublaži otpor država članica tako što je iz primene ovog principa izuzela finansiranje odbrane, bezbednosti i kriznih situacija, uključujući podršku regionima koji se graniče sa Rusijom. U nacrtu smernica predviđeno je i da projekte od "pretežnog javnog interesa" bude moguće izuzeti od ovih ograničenja, što bi moglo da obuhvati podatkovne centre ili projekte vezane za kritične sirovine. Pored toga, poseban dokument Evropske komisije predviđa izuzetke za određene aktivnosti poput elektrifikacije, svemirske infrastrukture i postrojenja za spaljivanje opasnog otpada. Ipak, prema diplomatskim izvorima, takvi ustupci nisu dovoljni za italijansku vladu, koja želi dodatno ublažavanje pravila tokom pregovora među svih 27 država članica, sa ciljem da dogovor bude postignut do kraja godine. S druge strane, Danska, Finska i još nekoliko severnoevropskih država zalažu se za strogu primenu ekoloških kriterijuma u celom budžetu EU. Evropski poslanik iz redova Zelenih Rasmus Nordkvist upozorio je da Evropska unija ne može sebi da dozvoli da budžetskim sredstvima finansira projekte koji štete životnoj sredini, ocenjujući da su snažne zaštitne mere neophodne. Princip "Ne nanosi značajnu štetu" uveden je 2020. godine u okviru Evropskog zelenog dogovora, sa ciljem da javni novac ne podržava aktivnosti koje ugrožavaju šest ključnih ekoloških ciljeva EU, uključujući smanjenje upotrebe fosilnih goriva i obnovu prirode. Direktorka za prirodu, zdravlje i životnu sredinu u Evropskom birou za zaštitu životne sredine Faustin Bas-Defosse smatra da svako novo izuzeće slabi zaštitne mehanizme, dovodi do manje efikasnog korišćenja novca poreskih obveznika i čini Evropu ranjivijom na klimatske, ekološke i probleme zagađenja. Istovremeno, najveća politička grupacija u Evropskom parlamentu, Evropska narodna partija (EPP), takođe traži ublažavanje pravila. Poslanik Januš Levandovski ocenio je da bi princip trebalo primenjivati samo tamo gde je to izvodljivo i primereno, bez dodatnog administrativnog opterećenja za države članice i korisnike evropskih fondova. Očekuje se da će Evropski parlament o ovom pitanju raspravljati tokom pregovora sa državama članicama o novom budžetu EU tokom 2027. godine. (NIN/ Politico)

